

TORONTÁL

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda: Becskerek (Nagybecskerek),
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21. 73. évfolyam

Előfizetésben:
Évente 840 félévre 420
21. szám negyedévre 210 havonta 70

ÁRPÁDHÁZI SZENT MARGIT, REMÉNYÜNK CSILLAGA

Az idegek háborujának harmadik esztendejében nagyobb győzelmet és dicsőséget nem várhattott a magyar nép, mint árpádházi boldog Margit szentté avatását. Az Isten kezét látom ebben a szentté avatásban. Ég a világ min felé. A világ minden tájáról csak jajveszékélés és sirás hallatszik. Gigászi méreteket ölt a most dúló nagy világháború, melytől függ a magyar nemzet, a magyar nép fennmaradása és szebb jövője. Néha aggódó magyar arcokat látunk, akik szótlanul is a nagy kérdőjelt kiáltják, hogy: „Mi lesz velünk?” Sokan vannak már közülünk, akik minden reményt elvesztve élnek máról holnapra. Élnek, de nem gondolkoznak. Ha gondolkoznának, akkor láthatnák, hogy a magyar hadsereg zöme még otthon áll lábhoz tett fegyverrel. Ha gondolkoznának, tudnák, hogy ha magyar nemzet mostani hadseregének 1918-ban csak egy tized része meg lett volna, a világháborút nem vesztettük volna el. Ha gondolkoznának, látnák, hogy a magyar nép sorsa olyan kezekbe van letéve, akiknek minden törekvésük a nemzetet megmenteni, újra nagyá tenni és még egy 1918—1919-et meg nem érni. Vannak kicsinyhitűek, de ezek azok sorából kerülnek ki, akik nem tudnak hinni Istenben, az isteni gondviselésben. Akik nem igazi keresztények és egyuttal mint magyarok, nem igazi keresztény magyarok, akikre nagy szükségünk van különösen itt Bánátban Keresztényeknek keresztények, mert keresztlevelük ezt bizonyítja, de életük, életfelfogásuk, keresztény magyar gondolkozásuk messze áll az igaz, ha kell, életét feláldozó magyar gondolkozásától. Minden magyarnak egy gondolata kell, hogy legyen és pedig: „Vagy mindnyájan elpuszulunk, egytől-egyig, vagy győzünk, ami előttem szent és biztos. Ezen magyarok nyissák fel történelmünk lapjait és menjenek vissza a tatárjárás idejébe, amikor mindenki azt hitte, hogy a magyar volt és nem lesz többé. A kortársak azt hitték, azt irták, hogy Magyarországnak vége. (Altaichi Hermann 1941-hez. Mon. Germ. XVII. 394). Tizenöt napi járőföldön szelvényhosszában nem lehetett embert találni. „Krisztus ideje óta nem volt ilyen csapás és nyomoruság egy országon sem, mint akkor Magyarországon.” (Plantetis destructio Hungariae.) Igen, ezt irták és csak azután, következett Mátyás és Nagy Lajos Magyarországa. Isten nem hagyja el az ő né-

pét. Ne felejtsek, ezt az országot első nagy királyunk a boldogságos szent Szűznenk ajánlotta fel. Hitre van szükségünk és akkor nem szabad csüggednünk. Szívembe vésődtek vitéz Bély Alajos vezérezredes szavai, melyeket itt léte alatt a magyar ifjúsághoz intézett: „Legyetek vallásosak, legyetek keresztények, teljesítsétek vallási kötelességeket!” Igen, ez az ami bennünket igaz magyarrá tesz. Ezt tettük mi bánáti magyar lelkészek kivétel nélkül, legyen az katolikus, református vagy evangélikus a trianoni rabság alatt, mert hivatásunknál fogva szabadabbak voltunk, a multban ezt tettük. Ezt tesszük mos is. Sokszor még ma is zárt fülekre találunk, de mi tovább küzdünk, hogy munkánkat befejezhessük, mert nincs másra szükség Bánátban, mint igazi öntudatos, keresztény magyarokra, akik előtt minden egyéni érdek háttérbe szorul és csak egy szent: az igaz keresztény magyar öntudat felébresztése.

A tatárjárás szomorú, de számunkra tanulságos idejében, menekülés közben, mikor Béla királyunk látta tehetetlenségét, Istenhez folyamodott és születendő gyermekét, ha leány lesz, Isten szolgálatára ajánlotta. Ő tudta, hogy kihez folyamodjon nehéz napjaiban, mintegy példát adva nekünk is a mai nehéz napokban. Leánya született, Margit, kit napjainkban emeltek oltárra. Nem akarom életét jelen cikkemben ismertetni, de hogy Istennek tetsző életet élt, legjobb bizonyíték az, hogy a szentek soraiban ta-

láljuk. A Nyulak szigetére (Margit sziget) került viruló ifjúságában. Az ő idejében ott alapított apácázárdából lett a magyar előkelő leányok iskolája a hitben és jócselekedetekben. Ott tanították őket élni és halni a keresztény szerzetesi ideája szerint, melyet Margit e szavakkal magyarázott meg soror Katerinának: „Ajánljad az te testedet és lelkedet az Ur Istennek és legyen az te szived az Ur Istennel mindenkoron, úgy, hogy sem halál, sem egyéb ok tégedet meg ne vonjon az Istennek szerelmétől.” (Margit legenda). Évszázadok multak el azóta. 673 évre halála után emelték a szentek sorába és pedig 1944-ben. Annak a magyar árpádházi királynak leányát nyilvánították szentté, akinek ideje alatt hazánkat meg akarták semmisíteni, akinek idejében hazánkról akként nyilatkoztak, hogy volt és nem lesz. Ma emelték a szentek sorába, amikor az ellenség minden vágya és óhaja nemzetünk újbóli megsemmisítése. Nem Isten keze van-e a dologban? Van-e okunk csüggedni és félni? Nem, ellenkezőleg ma bátran merem kiáltani a nagy világháború közepette a nagy világba: „Magyarország nem volt, hanem lesz!” Lépjünk be mi is szent Margit iskolájába és legyünk igaz keresztény magyarok. Ne csak keresztlevelünk, hanem életünk és minden cselekedtünk hirdesse, hogy mi bánáti magyarok igaz öntudatos, keresztény magyarok vagyunk. Olyanok, amilyeneknek megkíván magyar népünk mostani sorsa és élete. Zengjünk Te Deumot új égi közbenjárónkért, oszlasunk el minden kicsinyhitűséget és biztos hittel nézzünk szembe a jövőnek, népünk feltámadásának.

Szentgáli Boday József.

Pripjed és Berezina között a bolsevisták heves támadásai összeomlottak

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

A szovjet csapatok Kercsnél fölfokozták támadásuk erősségét. A páncélosoktól és csatarepülőktől támogatott harcok még tartanak.

Kirovográdtól északnyugatra a bolsevisták több hadosztállal támadtak. A német csapatok a támadásokat kemény és változó küzdelemben visszaverték és egy betörés helyét elrekesztették.

Pogrebistyétől délnyugatra a németek a tüzéségtől és légierőktől hathatósan támogatva, kemény küzdelmek után elfoglaltak

erősen kiépített ellenséges állásokat. A szovjet csapatok ellentámadásai eredménytelenek maradtak. A küzdelmek még folyamatban vannak.

Pripjed és Berezina között a bolsevisták heves áttörési kísérletei kemény harcokban összeomlottak. Több betörés helyét a német csapatok elrekesztették.

Az Ilmentótól északra és Leningrád déli térségében is növekvő hevességgel folytatták a bolsevisták erős áttörésre irányuló támadásaikat. Mialatt a német csapatok a támadásokat egyes szakaszokon elhárították, vagy fölfog-

ták, több más helyen előretörő ellenséges csoportokkal a küzdelmek elkeseredett szívóssággal még tartanak.

Délolaszországban a nyugati arcvonalszakaszon a németek elhárították az ellenségnek a tüzéségtől és csatarepülőktől támogatott újbóli támadásait. Az ellenség súlyos véres veszteséget szenvedett.

Az utóbbi napokon lefolyt kemény védelmi harcokban példadadó helytállással kiválóan kitüntette magát a Rodt vezérőrnagy vezetése alatt álló 15. számú páncélos gránátos hadosztály. Az ellenség valamennyi áttörési támadását elhárította.

Netunó hidfőjénél az ellenség több helyen megtámadta a német előőrs előretörése során számos hadifoglyot ejtett. A német légi-erők csata és torpedó repülőekkel éjjel és nappal az ellenség partraszálló hajóraját támadta sikeresen Anzionál. Ideiglenes jelentések szerint elsüllyedt, az ellenség 3 rombolója és 1 kereskedelmi hajója 6 ezer tonna ürtartalommal. Biztosra vehető, hogy három további hajó 26 ezer tonna ürtartalommal is elpusztult, 11 szállítóhajó pedig súlyosan meg rongálódott.

Északamerikai bombázók tegnap berepültek Németország területére fölé. Tervszerűtlenül ledobott bombák nyomán az ország nyugati részén néhány helységben károk keletkeztek. Az eddig beérezett jelentések szerint a német légvédelem lelőtt 15 ellenséges repülőgépet.

Sayn Wittkenstein herceg, őrnagy egy német éjjeli vadászraj parancsnoka éjjeli harcban, 83. éjjeli vadászjárata alkalmával 5 ellenséges repülőgép lelövése után hősi halált halt. A Führer a hős repülőnek a vaskereszt lovagkeresztjéhez a tölgyfalombot adományozta a kardokkal.

Aknára futott hajó

Róma, jan. 26.

Római közlés szerint Port-Saidnál aknára futott egy hajó, amelyen 800 szicíliai gyermeket akartak a Szovjetunióba szállítani. Az aknát az angolok rakták le a suez-i kanális biztonsági zárjaként. Arról még nincs hivatalos közlés a gyerekek közül hányan vesztették életüket.

Könnyítések a franciáknak

Vichy, jan. 26.

Laval és Sauckel körzetvezető a francia munkásság felhasználásának kérdését tárgyalták meg. Sauckel közölte Lavallal, hogy a németbirodalmi kormány a francia munkások Németországba küldését illetően további követeléseket nem támaszt.

Az USA és Bolivia közötti viszony elmérgesedett

Lisszabon, jan. 26.

Washingtonból érkezett hír szerint az USA nem ismerte el az új bolíviai kormányt. A két ország közötti viszony annyira elmérgesedett, hogy a La Pazban székelő USA követ utasítást kapott, térjen vissza hazájába.

Ugyanilyen eljárást terveznek Washingtonban Argentína ellen is.

Beavatott politikai körök véleménye szerint az a gazdasági háború megkezdését jelenti Argentína és Bolivia ellen.

MacArthur elnökjelöltisége

Stockholm, jan. 26.

MacArthur tábornokot a pártja az ideai választásra elnökjelöltté választotta. Az eset igen kellemetlenül érintette a Roosevelttel pártját. Még is találták a módját, hogyan ellensúlyozzák MacArthur esélyeit. A tábornok már 65 éves és így tulajdonképpen már nem teljesíthetne tényleges szolgálatot a hadseregben. Azért nyugdíjaztatását fogja kérni, hogy az elnökké jelölést elfogadhassa Roosevelttel hívei azonban elérték azt, hogy MacArthur továbbra is megtartsa tisztségét és így nem jöhet elnökjelölt számba.

Változások a brit vezérkarban

Amszterdam, jan. 26.

Sir John Cunningham tengernagyot a földközítengeri brit hajóhad főnökévé nevezték ki Sir Andrew Cunningham tengernagy helyébe, aki most első tengeri lord lett.

I. Mihály román királyt megoperálták

Bukarest, jan. 26.

A román király már régóta igen sokat szenvedett lágyéksérvéitől. Állapota utóbbi időkben annyira rosszabbodott, hogy műét végrehajtása vált szükségessé. Az operációt sinaiai kórházban végezték és az kitűnően sikerült, amelyet Sauerbach tanár három tanárságának közreműködésével hajtott végre.

Sumner Wallace hírlapíró

Madrid, jan. 26.

Sumner Wallace, volt helyettes amerikai külügyminiszter átmenetileg az újságírói pályán működik. A Svenska Dagbladet newyorki jelentése szerint Sumner Wallace kötelezte magát, hogy 25 cikkből álló sorozatot ír a köztársasági kormánypárt vezető lapjába, a New York Herald Tribuneba.

Az elsötétítés ellen vétettek

Bukarest, jan. 26.

A román hadbíróság 14 személyt halálra ítél, mert az elítélés rendszabályai ellen vétettek. Az elítéltek között van Berku Drach és Klemens Rosenthal hírhedt csernovici zsidó gonosztevő.

Levélforgalom

Róma, jan. 26.

Rómából jelentik, hogy Olaszországból a levélposta forgalom Magyarországgal, Romániával, Bulgáriával, Franciaországgal azonnali hatállyal ismét megindult. A felsorolt államokba szánt levélposta forgalmat Németországon át bonyolítják le. Ugyanaz a rendelkezés áll Olaszország meg nem szállt területére is.

Az angol sajtó Pálfordulása

Stockholm, jan. 26.

A stockholmi lapok híradása szerint az angol sajtó újabban, ha nem is ellenséges, de mindenesetre barátságatlan és rosszaló hangon ír a Szovjet-Unióról. A dicshimnuszok megszüntek és helyébe léptek a bírálatok, amelyek elég erőteljesek és arról tanuskodnak, hogy a két kormány közötti jóviszonyban zavar állott be.

Beavatott politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy Anglia bel-

politikájában, de külpolitikájában is rövidesen az egész világot meglepő irányváltozás történik. A józanabb angol politikusok megelégtették Sztalin fölényeskedését, terrorját és mindannak határt akarnak szabni. Minden befolyásukat latba is vetették kormánykörökben, odahatva, ne hagyják magukat Moszkvától az orruk alá vezetni. Ugy tünik, annak hatása mutatkozik az angol lapoknak föllépésében a Szovjet-Unióval szemben.

A horvát Dezsman politikai végrendelete

Belgrád, jan. 26.

A belgrádi „Srpski Narod“ című lap Milutin Gy. Nédics nyugalmazott hadügyminiszter tollából eredő cikkben dr. Milivoj Dezsman, a horvát „Obzor“ szerkesztőjének politikai végrendeletét idézi.

Dezsman 1940 júniusában már halálos beteg volt. Érezte a vég közeledését. Eppen azért éjjel-nappal dolgozott, hogy befejezhesse politikai végrendeletét.

A végrendelet tulajdonképpen tervezet arra, hogyan lehetne a szerb-horvát ellentéteket megszüntetni és Jugoszláviát, mint olyant megmenteni. Dezsman Jugoszláviát föderatív állammá akarta átalakítani, illetve felosztani. Dezsman hűségesen a jugoszláv egység eszméjét vette alapul, a szeretet érzésével a szerbség iránt és az aggodalma Jugoszláviáért.

Dezsman elgondolása szerint hét föderatív állam tömörülése lett volna Jugoszlávia. És pedig: Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Bosznia és Hercegovina, Vojvodina, Montenegró és Macedónia.

A horvát föderatív állam állana Szlavóniából és Szeremség nyugati feléből Ilok és Sid székhellyel. Azonkívül egész Dalmácia a szigetekkel, a katarói járás kivételével és végül

Bosznia-Hercegovina egy része. A horvát föderatív állam összlakossága tehát 5,478,559 lett volna, 3,170,151 horvátból, 1,561,893 szerbbel, 35,390 szlovénnel, 437,345 muzulmánal, 266,800 más nemzetiségűekkel.

A Dezsman tervezetből azonban nem lett semmi. Ugyanis az azt jelentette volna, hogy a hatmillión felüli szerbnek még csak fele sem maradt Szerbiának.

Nédics volt miniszter megállapítása szerint többször is kínálkozott alkalom a megoldásra. Az első alkalom például akkor kínálkozott, amikor a mostani háború a kezdetét vette és később, amikor Németország leverte Franciaországot, Belgiumot, Hollandiát.

Jugoszláviát legyőzték és szétdarabolták. Ennek folyományaként pedig megjelent a vörös Titó szervezet, amelynek célja a szerbek sorainak ritkítása és Jugoszlávia bolsevizálása Sztalin védnöksége alatt.

Broze pokoli munkája során annyira jutott, hogy nyíltan föllép II. Péter és az emigráns kormány ellen. Nem létezőnek mondja. A konföderatív Szovjet-Jugoszláviát pedig következőképpen állapítja meg: Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Bosznia, Hercegovina, Montenegró, Szandzsák és Macedónia.

A szlovák nemzet életerege

Pozsony, jan. 26.

Dr. Hlinka a szlovák néppárt főtitkára a külföldi sajtókamara székében beszédet mondott. A beszéd során kifejtette a néppárt megalakulásának történetét és kitért annak hivatására is. Fölsorolta a pártprogram azon részét, amely az ország szociális berendezkedését kívánja új alapokra fektetni. Azokból első helyen áll a család általában és a sokgyermekes családok fokozottabb védelmének kiépítése. A társadalomnevelés, széles kulturális alapon. Munkaalakom és

általában munkáskérdés rendezése a munkásjólét megteremtésére. Hogy a munkásokat ne lehessen kizsarolni, arról külön törvényt alkotása, valamint életbeléptetése gondoskodik. Másik törvény arról gondoskodik, hogy a munkás az üzemek nyereségéből is részesedjenek, mert hiszen az a nyereség a munkások szorgalmának eredménye. A földet az birtokolja majd, aki megmunkálja. Foglalkozási ág szerint élelmiszer és hitelszövetkezeteket alapítat a felsőbb hatóság, a párt szorgalmazása alapján.

Spanyolország érdekeltsége Afrikában

Madrid, jan. 26.

Spanyolország afrikai birtokai között a legértékesebb az Adagirtól délre fekvő Ifni néven ismert terület. A területet Franciaország afrikai gyarmata határolja. Lakóinak száma mindössze 20 ezer. A Spanyolok még 1402-ben vetettek szemet arra az érdekes földterületre, ugyanakkor, amikor a Kanári-szigeteket elfoglalták 1912-ben nyilvánították véglegesen spanyol birtoknak. Gazdagsága jelentős. A legutóbbi népszámlálás szerint állatállománya követ-

kező: 7000 szarvasmarha, 15 ezer birka, 41 ezer kecske, 2 ezer teve, összesen 5000 ló, csacsi és öszvér. A szárnyas állomány pedig 60 ezer tyúk. Van kereken 13 ezer méhkas. Az állatok között a legbecsesebbnek tartják a tevéket. A szállítást legnagyobb részt tevékkel bonyolítják le. Egy-egy teve 500 kilónyi terhet is könnyedséggel szállít rendeltetési helyére. A lakosság rendkívüli szorgalommal üzi a földművelést és a halászatot is. Érthető tehát, hogy Ifni Spanyolország dédelgett része.

Gyűjtés honvédcsaládok segélyezésére

Budapest, jan. 26.

Horthy Miklós kormányzó hitvesének honvédcsaládok megsegélyezésére indított gyűjtési akciója eddig 17 millió pengőt eredményezett. Abból az arcvonalon küzdő honvédek családjainak segélyezésére 9 millió pengőt már folyósítottak. A maradékot pedig az elesett honvédek családjainak segélyezésére létesített alaphoz csatolták.

Quisling a Führernél

Stockholm, jan. 26.

Quisling norvég miniszterelnök megjelent a Führernél, akivel hosszas megbeszélést folytatott. Quisling a norvég helyzetről számolt be a Führernek.

Törökország hajóvásárlása

Ankara, jan. 26.

Románia „Besserábia“ és „Transsylvania“ nevű hajói a háború kitörésekor Konstantinápolyban horgonyoztak. A hajókat a török kormány zár alá vette. Kölcsönös megegyezés alapján Törökország mindkét hajót megvette Romániától.

Vitorlás repülő tanintézete

Tokió, jan. 26.

Japánban, Ishiekán áprilisban nyílik meg a vitorlás repülő egyeteme. Rövidesen más városban is létesítenek egyetemet a vitorlás repülő oktatására. A tanidő egyelőre 3 évre szól.

Erdőtűzek Ausztráliában

Ankara, jan. 26.

A néhány nap előtt jelentett ausztráliai pusztaságokon kelekezett tűz átcsapott a közeli erdőkre is. Eddig az erdőség jó része, 750 tanyaépület, 1 millió birka, 50 ezer szarvasmarha, 1000 ló és sertés, 200 ezer háziszárnyas és 5 ezer méhkas vált a tűzvész martalékaul.

Autógyáralkalmazottak sztrájkja

Stockholm, jan. 26.

Az USA gyárüzemeiben lassan-lassan állandosulnak a munkabeszüntetések. Most a Ford üzem 70 véggye és ércmunkása kezdte meg a sztrájkot. A gyár óriási összegeket keres és alkalmazottait silányul fizeti. A Chrysler-üzemekben valamennyi fiókjában a munkások sztrájkba léptek.

Massaryk Amerikába érkezett

Stockholm, jan. 26.

Jan Masaryk, a londoni „csehszlovák kormány“ külügyminisztere Nemes ujjáépítési miniszter társaságában Washingtonba érkezett Masaryk résztvesz a szövetségesek ujjáépítési értekezletén.

Románia erdőgazdasága

Bukarest, jan. 26.

A román erdőügyi minisztérium hivatalos közlést adott ki Románia erdőgazdaságáról. A közlés szerint Romániában 5.270 millió hektárnyi területe erdő. Abból 1.711 millió hektár állami, 1.777 millió községi és 1.178 millió hektár magánbirtok. Az 1943. évben 8.955 millió köbméter termelték ki készítményekre és 14.698 millió köbméter tüzelőfának.

HIREK

Vasárnap	Jan. 31 nap
23	Kat. B3. Raimund Prot. B3. Zelma
Hétfő 24	Kat. Timót pk. Prot. Tádé
Kedd 25	Kat. Pál megtérése Prot. Pál ford.
Szerda 26	Kat. Polykarp pk. Prot. Csanád
Csütörtök 27	Kat. Aranysz. sz. Ján. Prot. Levente
Péntek 28	Kat. Nagy Károly † Prot. Károly
Szombat 29	Kat. Szal. sz. Ferenc Prot. Adél

Időjárás: Enyhe csapadékos. Január 23-án a nap kel 7:21 és nyugszik 16:31, január 29-én 7:15 kel és 16:40 órákor nyugszik. 15 perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdvilágosítások:** Első negyed 2-án 21 óra 4 perckor. Holdtölte 10-én 11 óra 9 perckor. Utolsó negyed 18-án 16 óra 32 perckor. Újhold 25-én 16 óra 24 perckor. Teljes napfogyatkozás 25-én. Nálunk nem látható.

Ma a Moljac gyógyszertár Göinggasse (Fő ucca) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszertár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Beeskerek (Nagybeeskerek) egész területére szombat este 6 órától, hétfő reggel 6 óráig dr. Szavin Evgentje lakik Mária Terézia ucca 28. szám alatt.

Eljegyzés. Barácius Irén és Hartner Ignác jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Konzulok fogadása. Konstantinápoly kormányzója kihallgatáson fogadta a tengelyhatalmak konzuli testületét.

Felhívás hirdetőinkhez. Vidéki hirdetőink nem ismerik hirdetési tarifánkat ezért tévesen küldik be a díjakat. Ezuton figyelmeztetjük, vidéki hirdetőinket, hogy egy kockás hirdetés 90 dinár és két kockás hirdetés 170 dinár.

Menekülő partizánok. A Balkán nyugati részén garázdálkodó partizánok közül azok, akik megelégtettek a nélkülözést és szenvedést, tömegesen menekülnek a táborokból. Akik nem tudnak elmenni, vagy öngyilkosságot követnek el, vagy önmagukat csonkítják és sebesítik meg, a sebeket pedig megmérgezik, hogy ne kelljen a harcokban résztvenni.

Állatorvosi kamara. A szerb állami hivatalos lapban megjelent az állatorvosi kamara létesítésére vonatkozó rendelet. A kamara tagjai mindazok az állatorvosok lehetnek, akik önként jelentkeznek és akik nem üznek más foglalkozást, csak az állatorvosi.

Berlini gyermekek Romániába. Berlin ellen vezetett terrortámadás alkalmával megsérült 100 német gyermek érkezik Romániába Hunedoore kerületbe. A gyermekek a háboru végéig Romániában üdülnek.

Két forradalom

A napokban fejezzük be a Duce kiszabadításának történetét. Tekintettel, hogy a riport sorozat oly nagy sikert aratott és olvasóink hasonló közleményt kértek, keddi számunkban egy törekeny asszonyi lélek drámai vallomását kezdjük közölni az októberi öszirózás forradalomról és a magyarországi kommunizmus rémuralmáról. A történetíró pontosságával és lelkiismeretességével sok író tehetségével rögzíti le a két forradalom lázas napjainak eseményeit Tormay Cécile.

Tormay Cécile szemtanuja volt a forradalmi időknek. Fáradhatatlanul járta az utcákat s alig kerülte el a süvi ő puskagolyó. Meg akarta érteni a zuhanás indítóokait, az emberi lélek elszabadulásának körülményeit. Férfi lélek is alig-alig bírja a megszegyenyítést, az üldöztetést, a céltalan bujdosást, a bizonytalan jövőt. Mily önuralom kellett tehát ahhoz, hogy ez a magyar asszony leüljön az íróasztal mellé és megírja a két forradalomban

látottakat és hallottakat akkor, amikor fázik a lélek, ellenséges az otthon és az utcán puskák ropognak. De ez a magyar asszony lángoló hazaszeretettől fűtött író is volt egyben. És megírta hatalmas, kétkötetes munkáját, hogy emlékezzünk, okuljunk, és felismerjük egy rettenetes katasztrófa tanulságait.

„A forradalom egy csendes, szelid áldozatának ajánlom ezt a könyvet, feledhetetlen Édesanyámnak“ — így szól ajánlása. Ez az édesanya jelentette az ősi hagyományokat, a meleg otthont, a soha nem lankadó szeretetet. Vele kezdődik a könyv és vele végződik, de közben végigvezet bennünket az 1918—19-es forradalmi eseményeken és megmutatja, mindnyájunk okulására, hova sülyedhet egy ország, ha irányítása lelkiismeretlen kalandorok vagy a nemzet hagyományaitól és lelkétől teljesen idegen szellemű csövesek kezébe kerül.

Japán háborus mérlege

Tokió, jan. 26.

Torzsó japán miniszterelnök a képviselőházban beszámolót adott a háborus helyzetről, összefüggésben az ország belső arcvonalával.

A miniszterelnök beszéde bekezdésében megállapította, hogy az országot a háboru során, tetemes veszteségek és ellenséges visszaütések érték. Mégis az angolszások nagy tulereje sem bírta a japán tengeri arcvonal jelentős részét elvágni. Ennek ellenébe áll az a tény, hogy a japán hadsereg mérhetetlen kárt és veszteséget okozott az ellenségnek. A japán véderő különös eredményei ritkította az ellenség csapatainak sorait. A japán háborus erőfeszítések az arcvonalakon, de a belső fronton is, nem hogy l-lankadtak, ha-

nem fokozott ütemben szakadatlanul folynak. Különös eredményt ért el a légierő termelés. Egy év leforgása alatt több mint a felével multa fölül az előző évek összes produkcióját. Minden más hadfelszerelési üzem pedig szintén garantálja a szükséglet fedezését. Főlemítette továbbá, hogy az ételmiszer ellátás zavartalansága szintén előfeltétele a győzelem kivívásának. A Rizs, gabona, burgonya ha nem is bőségben, de elegendően áll rendelkezésre. Sehol sincs amiatt zúgolódás ami a nép igénytelenségének és áldozatkészségének bizonyítéka.

Ilyen felkészültséggel — mondotta a miniszter — a japán szellem és akaraterő kivívja a 100 milliós japán nép részére és igazságos győzelmet.

Idegen nyelvek tanszékei Ankarában

Ankara, jan. 26

Az ankarai egyetem idegennyelvű tanszékei fennállásának 9. évfordulóját ünnepelték meg Ankarában. Idegen nyelvek történeleméből, földrajzból és idegennyelvekből tartanak előadásokat.

Az ünnepségen megjelent İnönü államelnök, több miniszter és a politikai pártok, valamint kul-

turális intézmények képviselői. Az ünnepi beszédet Hassan Ali Yücel közoktatásügyi miniszter mondotta, majd 22 jelesen abszolvál hallgatónak átnyujtotta az oklevelet.

A fakultásnak eddig közel 1100 hallgatója volt, akik közül nagy része már levizsgázott és oklevelet nyert.

Születésnap ünnepség. Dr. Nikola Mandics Horvátország miniszterelnökének születésnap ünnepét ünnepelték meg Zágrábban.

Az „Árva Rózsika“ Udvarszálláson. Az udvarszállási „Rajta“ sport egyesület rendezésében színre került az „Árva Rózsika“ című 3 felvonásos és a „Gyerek az Istentől van“ egyfelvonásos szindarab. Az Árva Rózsikát kitünően adták elő: Virág Mariska, Virág Rozika, Virág Pancsa, Virág József, Barna József, Balassa Piroska, Virág Piroska, Virág Katica, Csöke Veronka, Kucsera Lajos, Barna Pál, Halupka József, Barna Márton, Virág O. József, Vámos Mihály, Radics Mihály, Nagy Jenő, Virág István, Kucsera István és Döme András. „A gyerek az Istentől van“ nagyon jól játszották: Tóth Mariska, Kucsera István, Halupka Antal és Kucsera Pistika.

Udvarszálláson három hónap alatt ez volt a negyedik színelőadás, ami azt mutatja, hogy ez a kis magyar község, amely oly egyedül áll, nem csügged és napról-napra mindég jobban fellobban benne az akarás lángja, amelynek köszönhető az előadás nagy anyagi és erkölcsi sikere is. A rendezés és sugás szerepét Talpai Pál községi írnok végezte, segítkezett Virág Gáspár.

Kanadaiak a háboruban. A háboru kezdete óta 1943 szeptember végéig 870 ezer kanadai teljesít katonai szolgálatot az angol hadseregben.

Új kábelvonal. Giurgiu és Russe között a Dunán át távbeszélést és táviratváltást szolgáló kábelt fektettek le. A kábellefektetés ünnepélyes keretek között történt, amelyen román és bolgár bizottságok vettek részt.

Német tanfolyamok Beeskereken. A müncheni Német Akadémia beeskereki lektorátusa f. évi február 1-én kezdi meg német tanfolyamainak második félévét, mely május 31-ig tart. Következő tanfolyamok heti 3 órával (két hétköznapon 19-től 20.30 óráig) nyílnak meg. Német tanfolyamok kezdők és haladók számára (közép és felsőfok) tanfolyam a német helyesírás megtanulására. Azonkívül lesznek külön tanfolyamok tanulók részére heti két órával. A tandíj négy hónapra kitést 300 dinárt és előre fizetendő, tanulók számára a külön tanfolyamra 200 dinár. A beiratások január 27-től február 5-ig este 17.40-től 19 óráig a lektorátus irodájában, Mackensen (Gundulics ucca 6. jobbra) folynak. Tanulók eddigi tanárjainál is jelentkezhetnek. Felvilágosításokat készséggel adunk. Német lektorátus Beeskereken.

Meghalt tudósok. Törökország tudományos köreit sulyos gyász érte. Mahmut Ezrat Bizkurt volt igazságügyminiszter jogtudós bíró meghalt.

Új folyóirat. Odesszában rövidesen megjelenik egy új orosz folyóirat „A fehér sugár“ címen. A lapot az ottani emigráns orosz kolonia jelenteti meg.

Eladott színház. A dubrovnikai Bondi-színház a horvát állam kezébe ment át. A vételárát a bíróság 15 millió kunában állapította meg. Minden egyes páholy tulajdonosnak 300 ezer kuna jut a vételárból.

Cimadományozás korlátozása. Horvátországban a bölcsészeti akadémiát végzetek a tanár, illetve „professzor“ címet viselhették. A közoktatásügyi miniszter rendelete szerint ezentul csak azok viselhetik a tanár címet, akik már bizonyos ideig valamelyik középiskolában gyakorlatilag is működtek.

Könyvadományozás. A megszállt Franciaország német katonai főmeghatalmazott főparancsnoka 45 ezer kötet francia könyvet bocsátott rendelkezésre a Németországban dolgozó francia munkások részére.

Bélyegilleték fölemelése. A horvát pénzügyminiszter rendelete alapján a bírósági, valamint minden más bélyegilletéket 100 százalékkal megdrágították.

Algir zsidó hivatalnokai. A vichy-i kormány annak idején 1636 zsidóvallású hivatalnokot elmozdított algiri hivatali állásaiból. Az algiri bizottság most visszahelyezte őket állásaikba.

Morgenthau Nápolyban

Róma, jan. 26.

Morgenthau amerikai kincstári államtitkár befejezte kétnapos látogatását a Voltorno arcvonalán és Nápoly környékén.

Könyvtárak biztonságba helyezése

Róma, jan. 26.

Róma könyvtáraiból 250 ládában szállították el a könyveket, okmányokat és más értéktárgyakat a Vatikán városba. Monte Cassinóból az apátság 20 ezer kötetét is Vatikán város területén helyezték biztonságba.

Üzenetek az anyaországba

Előfizetés az anyaországban heti egy példányra: negyedévre 4 P, félévre 8 P, egész évre 16 P. Az előfizetési összeg a következő címre küldendő: **Mara Jenő, a „Torontal” budapesti képviselője Budapest, II., Fő-utca 8. sz. II. em.** Póstatca számlánk száma 54598. Az anyaországi olvasóink csak a budapesti kirendeltségnél fizethetnek elő a Torontalra.

Chrenko Tamás, Budapest. Macák szerencsésen megérkeztek, mindannyian jól vagyunk. Mama.

Kasza József, Dunaharaszti. Mama haláláról értesültünk. Azonnal az „Uj Nép” által üzenjétek, mi volt édesapánkkal és Lacikámmal. Sok a ók Vince, Marina, Anica, Mihály és Tibike.

Govorcson Szima, Kölpény. Rendben vagyunk. Vinko és Marina.

Erős Annának, Óbecse. Kedves néném és sógor, tudassanak László felől, címét küldjék. Jól vagyunk, csókolunk mindnyájan, Lambert.

Özv. Frank Imréné, Bodnár Imre tanár, dr. Szabadkay József Hajduböszörmény, Frank Géza közjegyző, Gyüre. Három év óta nem tudok felőletek. Sógorom tavaly meghalt. Szécsányon vagyunk. Mama nálunk van. Sokat gondolok rátok. Üzenjétek az „Uj Nép”-ben hogylétekről. Szeretettel csókol mindenkét, Károly kézcsókot, üdvözetet küld Lujza, Mama.

Baka János, Bezdán. Kedves fiam, adjál életjelt magadról és Albert-ről, mert nem tudom a címet. Csókol Mamád.

Hunyicska Jánosné, Mohol. Kedves Nénám, üzenjenek hogylétekről, mi jól vagyunk. Csókoljuk Stefi és Julis.

Rontó János, Ujvidék. Levelet megkaptam. Matyi, Iliés itthon vannak. Jól vagyunk. Üzenj alkalommal. Üdvözlő Nagynénéd.

Varga Elemér, Kecskemét. Üzend meg pontos címet az Uj Nép-ben, mert Margitka, esetleg a Mama is felkeres hamarosan. Üdvözlünk mindannyian, Pali.

Dr. Vinczehidny Ernőék, Budapest. Örömrömben, nagy bánatomban tanusított jóleső együttérzésért hálás köszönet. Az ünnepek nővércimmél töltöttem, azért a késedelem. Jóuram helyett a megszokott névnap jökvánásukat küldöm. Szívvelyes üdvözléssel Brájjerné.

Maráék, Elza, Kató, Budapest. Hálás köszönet kedves szavaikért, nagyon jól estek fájó szívemnek. Örömmel hallom, hogy Mancsi jobban van; Mi csinál Kató? Mielőbbi gyógyulás mindkettőnek. Csókol Stefinéni.

Virág Péter, Temerin. Gyermekeim, egészséges vagyok. Józsi nem nőült. Csókolak benneteket Anyátok, Sándor és családja, Magyarcsernye.

Teofánovits Emil, Zombor. Üzenetet megkaptuk. Jól vagyunk és egészségesek. Mitónak sok dolga van Várjuk Mamát. Csókolunk mindannyiokat Jelena és Mito.

Andrási István, Győr. Mártának és Mancinak gratulálunk születésnapjukra. Január 2-iki küldeményeimet megkaptad? Csókolunk Anyád

Ilijás Jánosné, Budapest. Üzenjél az Uj Nép útján, hogy életben vagytok e még? Csókol Nénéd és sógorod Écskáról.

Buza Zsuzsanna, Ujverbász. Zuzsikám! Értesíts hogylétekről, aggódunk miattad, mi jól vagyunk. Csókol édesanyád, Afadár és családja.

A Duce fogságának és kiszabadításának regényes története

A Palazzo Veneziától a Gran Sassóig

IRTA: LUIGI R. NERVETTO

60

A kiszabadítás előkészítése

A rejtély tehát megoldódott, a Duce elvesztett nyomát újból megtalálták. Félórával az Ansaldo ezredes lakásán lejátszódott események után Rómában már minden illetékes német tényező tudta, hogy tartják fogva a Ducet. A hirszerző központ rádióállomása nyomban továbbította a hirt Kesselring tábornagy főhadiszállására. Egy óra elmúltával már megérkezett Hitler vezér személyes parancsa:

„Azonnal meg kell kísérelni a Duce kiszabadítását. Az egész vállalkozás irányítója Student pilótatábornok, az utnakinduló vállalkozó csoport vezetője Skorzeny Ottó SS-rohamvezető. A Ducet kiszabadítása után azonnal hozzák a vezéri főhadiszállásra.”

A főhadiszállás általános utasításokat adott Student tábornoknak, aki teljesen szabadkezet kapott az utasítások végrehajtására, az egész vállalkozás megszervezésére vonatkozóan. Student tábornoknál nyomban megkezdődött a tanácskozás, a római német hirszerző apparátus minden számottevő tisztjének és a különböző alakulatok vezetőinek bevonásával. Egészen részletes, minden eshetőséggel számottevő tervet akartak készíteni. Student tábornok nem akart még egy olyan kudarcot megköszönni, amelyen a Monte Blenbon érte embereit. A legalaposabb információkat szerezték be a Gran Sassóról, természetesen rendelkezésre állt a hivatalos olasz katonai térkép is. Mindent a legrészletesebben megvizsgáltak, azután számotvetettek azzal, milyen eszközök állnak rendelkezésre a kiszabadítási akció megszervezéséhez és végrehajtásához. A tanácskozás, a hirtanyag és a terepviszonyokra vonatkozó adatok összehordása egész éjjel szakadatlanul tartott.

Másnap korán reggel érkezett meg Skorzeny SS-rohamvezető. Legendás híre természetesen mindenki ismerte Rómában is. Tudták róla, hogy olyan ember aki csak lehetetlennek látszó feladatok megoldására vállalkozik szívesen, akit mindig akkor küldenek ki, ha minden képzeltet meghaladóan vakmerő cselekedetről van szó. Egyike a legbravurosabb repülőknék, kalandos vállalkozásait rendszeresen repülőgéppel hajtja vég-

re, ötletei reménytelennek látszó szituációkban is mindig megmentették. És akármint vitt végbe, akármennyire határos volt a lehetlenséggel az, amire vállalkozott: jókedvét, humorát sohasem veszítette el, mindig derüsen nézett szembe a halállal. Könnyen érthető volt, hogy a Führer erre a magas, sovány, szőke fiatalemberre bizta ezt a minden másnál kalandosabb vállalkozást.

Skorzeny mosolyog

Az előkészítés során legnagyobb nehézségnek az látszott, hogy minden előzetes felderítés, vagy szemle nélkül kell utrakelni és nyomban a kiszabadítási kísérletet kell végrehajtani. Ez természetesen súlyos kockázattal jár olyan terepen, amelynek nehézségével minden tekintetben tisztában voltak. A részletes katonai térkép azt mutatta, hogy a Gran Sasson repülőgéppel leszállani képtelenség. Még minimális kifutó terep sem áll rendelkezésre, ami pedig aránylag sik területnek tekinthető, egész biztosan tele van sziklakkal.

Skorzeny Ottó, amikor bevonták a tanácskozásba és rámutattak ezekre a nehézségekre, mosolyogva válaszolt:

— Nagyszerű. Ez a nekem való eset. Természetesen motorvontásos vitorlázó szállítógépekkel megyünk, olyan szépen le fogunk szállni, hogy még csak meg sem billen a gép. A Duce elszállítása végett természetesen utánunk kell küldeni egy „Storch”-tipusu kisgépet. Én felszállok vele, ha a Duce szabad lesz, de talán jobb, ha az embereimmel maradok. Gerlach pilótakapitányt kérem a Ducet, még ha ezerméteres szakadékból kell is felszállnia.

Student kapitány arra is rámutatott, hogy legalább száz, de valószínűleg ennél jóval több, esetleg kétszáz, vagy háromszázfőnyi őrségre kell számítani a Gran Sasson, míg a szállítórepülőgépeken csak két-három tucat embert vihetnek. Skorzeny ezen is csak mosolygott:

— Méltóztassék csak rábízni a dolgot, meg az ejtóernyős vadászaimra, majd elintézzük őket. Az olaszok jelenleg nincsenek harcias hangulatban, arra is fogadni mernek százszoros pénzben, hogy az örök között akad jónéhány fasisz-

KERESÜNK MEGVÉTELRE egy teljes felszerelésű

motoros mozigépet.

74

Cím a kiadóhivatalban.

Télikosztüm

és egy 72

télikabát azonnal eladó.

Cím: „BÁNAT” közváltási iroda, telefon 49. sz.

ta. Egy cseppelt sem fog meglepni, ha egyáltalában nem is lesz ellenállás, ha pedig lesz... Istenem... a fejünk bubjágig tele leszünk automatafegyverekkel.

Ebbe bele kellett nyugodni. Skorzeny Ottó minden javaslatát elfogadták és végrehajtásukra megtették a legerélyesebb és legkörültekintőbb intézkedéseket. A megfelelő repülőgépeket egy Rómától északra levő repülőterre irányították. Egy Róma közelében tartózkodó ejtóernyős zászlóalj parancsot kapott, hogy a hajnali órákra küldjön megfelelő osztagot a repülőterre. Műszereszek mentek ki, akik a repülőgépeket a legapróbb részletekig gondosan átvizsgálták. Student tábornok közölte, hogy az indulásnál maga is megjelenik és hajnalban megegyeszer részletes jelentést kér az összes előkészületekről.

A tanácskozás ezzel véget ért. megkezdődött a végrehajtás: a legvakmerőbb és legfantasztikusabb kaland, amelyet eddig feljegyezhetünk a világháború történetében.

(Folytatjuk).

Konzul letartóztatása. A Trinidadban székelő angol rendőr hatóság letartóztatta Argentina ottani konzulját. A vád az, hogy kémkedett. A diplomáciai táviratváltás megindult.

Vasuti szerencsétlenség. Hannover közelében nagy vasuti szerencsétlenség történt. A halottak száma meghaladja az ötvenet és számos a súlyosan sebesült áldozat.

Kiviteli vámtétel. Románia gazdasági minisztere elrendelte, hogy idegenek, amikor kiutaznak Romániából minden kivitt 1 kilogram áru, vagy anyagért kötelesek 500 lei vámot fizetni.

Egy ügyes, szakképzett 47

**bádogos-segéd
azonnal felvételik**

Brancsovski M. B. épület- és műbádogosnál, **Becskekerek**, Masarik u. 12

ELADÓ

egy II. osztályu, engedélyezett, svájci fajta, 22 hónapos 71

tenyészbika

Kardos Péter, Ban. Topola.

73

szóváasztal

Komplett

azonnal eladó.

Érdeklődni a „Banater Beobachter”-nél

Három éves, száraz

KOMLÓVIRÁG

4-5 métermázs, elfogadható árban eladó. FODOR SÁNDOR, KIKINDA, Richard Wagner utca 26. szám. 63

A szerkesztésért és kiadásért felel

Üzvegy dr. Mara Jenőné

Uri (Herren) ucca 7.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Becskekerek (Nagybecskerek)

Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.